

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Školský vzdelávací program: HEURÉKA

Návrh zmien v predmete: Fyzika

TEMATICKÝ CELOK: MECHANIKA KVAPALÍN

INOVOVANÉ TÉMY: HYDROSTATIKA

- Tlak v kvapaline
- Pascalov zákon
- Archimedov zákon

INOVATÍVNA DIDAKTICKÁ POMOČKA: Pascalová guľa, prezentácie, pracovné listy pre žiakov

POPIS POMÔČKY: Pomôčka na demonštráciu rovnomerného pôsobenia tlaku v kvapalinách. Plastová pumpa (striekačka) s piestom je zakončená plastovou guľou s otvorom na všetkých stranách.

ROČNÍK: druhý, štvrtý, (seminár z fyziky)

SLEDOVANÉ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE /čo chcem žiaka naučiť/:

Charakterizovať tlak v kvapaline:

- spôsoby vzniku (kto ho vyvoláva)
- akým zákonom sa riadi, ak je vyvolaný vonkajšou silou a vlastnou tiažovou silou
- využitie v praxi

Porovnať

- tlak vyvolaný vlastnou tiažou kvapaliny a vonkajšou silou pôsobiaceou na kvapalinu v uzavretej nádobe

Vysvetliť

- princíp hydraulického lisu
- hydrostatický paradox
- spôsoby správania sa telesa v kvapaline v závislosti od jeho hustoty

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Poznať

- základné vlastnosti kvapalín
- Pascalov a Archimedov zákon a ich využitie
- využitie zákonov, ktoré platia v hydrostatike
- podmienky za akých môžu telesa plávať v kvapaline

KĹÚČOVÉ KOMPETENCIE /čo chcem u žiaka rozvíjať/:

Komunikačná

- vedieť argumentovať, prezentovať informácie stručne, jasne, zrozumiteľne.

Digitálna

- prostredníctvom internetu vedieť vyhľadávať, triediť, hodnotiť a interpretovať informácie, tvoriť krátke prezentácie

Naučiť sa učiť (učebná)

- tvorivo aplikovať vedomosti, t. j. hodnotenie, riešenie situácie, objavovať vzájomné vzťahy a príčiny,
- využívať vhodne formulované, úvahové a porovnávacie otázky na pochopenie a upevnenie učiva
- rozvíjať kritické myslenie (hľadať možnosti za akých môžu aj telesá s hustotou väčšou ako hustota kvapaliny plávať v kvapaline)

Kompetencia v oblasti prírodovedného myslenia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

- vedieť interpretovať (vysvetľovať) význam tlaku v kvapaline

TEMATICKÝ CELOK: MECHANIKA KVAPALÍN

INOVOVANÉ TÉMY: HYDRODYNAMIKA

- Prúdenie ideálnej kvapaliny a rovnica spojitosti toku
- Tlaková energia prúdiacej kvapaliny a Bernoulliho rovnica
- Výpočet rýchlosti prúdiacej kvapaliny a vytekajúcej zo steny nádoby

INOVATÍVNA DIDAKTICKÁ POMOCKA: Nádoba s piatimi výpusťami, prezentácie a pracovné listy

Gymnázium Ivana Horvátha
Ivana Horvátha 14
821 03 Bratislava

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

POPIS POMÔCKY: Slúži na demonštráciu tlaku kvapalín na bočnú stenu nádoby; päť
výtokových otvorov (s gumenými zátkami) v rozostupe zakaždým
100 mm.

ROČNÍK: druhý, štvrtý (seminár z fyziky)

SLEDOVANÉ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE /čo chcem žiaka naučiť/:

Charakterizovať prúdiacu kvapalinu z hľadiska:

- zachovania spojitosti toku – zákona zachovania hmotnosti
- zachovania celkovej mechanickej energie
- rýchlosti

Porovnať

- prúdenie ideálnej kvapaliny v rôznych prierezoch z hľadiska základných veličín, charakterizujúcich prúdiacu kvapalinu

Vysvetliť

- prúdenie ideálnej kvapaliny
- nové pojmy: prúdnicia, prúdové vlákno, prúdiaca trubica, tlaková energia
- hydrodynamický paradox
- zákon zachovania hmotnosti a energie pre prúdiacu kvapalinu
- vytekanie kvapaliny zo steny nádoby

Poznať

- rozdiely v správaní sa kvapaliny v rôznych prierezoch potrubia
- princíp rozprašovača

Vedieť

- použiť rovnicu spojitosti toku a Bernoulliho rovnicu vo fyzikálnych úlohách
- odhadnúť hodnotu tlaku pod hladinou vody
-

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE /čo chcem u žiaka rozvíjať/:

Komunikačná

- čítať s porozumením, vedieť počúvať, komunikovať, reagovať k veci, prezentovať informácie stručne, jasne, zrozumiteľne.

Digitálna

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

- vedieť používať dáta a informačné zdroje, vyhľadávať, triediť, hodnotiť a interpretovať informácie,
- rozvíjať prácu s on-line zdrojmi, upravovať podľa potreby obrázky, účelne využívať animácie, tvoriť krátke prezentácie (napr. pri vypracovaní domácej úlohy: Využitie Bernoulliho rovnice v praxi)

Naučiť sa učiť (učebná)

- tvorivo aplikovať vedomosti, t. j. hodnotenie, riešenie situácie, objavovať vzájomné vzťahy a príčiny,
- využívať vhodne formulované, úvahové a porovnávacie otázky na pochopenie a upevnenie učiva.

Kompetencia v oblasti prírodovedného myslenia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

- vedieť interpretovať (vysvetľovať) využitie zákonov zachovania pre prúdiacu kvapalinu v bežnom živote

TEMATICKÝ CELOK: **MAGNETIZMUS**

INOVOVANÉ TÉMY: **STÁLE A NESTÁLE MAGNETICKÉ POLE**

- magnetické pole magnetu, vodiča s prúdom, cievky
- silové pôsobenie medzi dvomi vodičmi s prúdom a pôsobenie MP na časticu s nábojom
- magnetický indukčný tok a elektromagnetická indukcia

INOVATÍVNA DIDAKTICKÁ POMOCKA: minisúprava magnetizmus/elektrostatika a súprava magnetostatika

ROČNÍK: druhý, štvrtý (seminár z fyziky)

SLEDOVANÉ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE /čo chcem žiaka naučiť/:

Charakterizovať

- jednotlivé druhy magnetického pola - stále (stacionárne) a nestále (nestacionárne) a jav elektromagnetickej indukcie

Porovnať

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

- silové pôsobenie magnetického pola na vodič s prúdom, na časticu s nábojom, na závit s prúdom
- jav elektromagnetickej indukcie a vlastnej indukcie

Vysvetliť

- rozdiel medzi stálym a nestálym magnetickým polom, homogénnym a radiálnym magnetickým polom z hľadiska magnetickej indukcie
- pojmy :magnetická indukčná čiara, magnetický indukčný tok,

Poznať

- pravidlá pre určovanie smeru magnetických indukčných čiar a magnetickej sily
- zákony na určenie smeru indukovaného prúdu a veľkosti indukovaného napätia
- využitie elektromagnetickej indukcie v bežnom živote

KĹÚČOVÉ KOMPETENCIE /čo chcem u žiaka rozvíjať/:

Komunikačná

- schopnosť komunikovať, počúvať a reagovať k veci, odpovedať na otázky, dokázať argumentovať stručne, jasne a zrozumiteľne.

Digitálna

- vedieť používať rôzne informačné zdroje, vyhľadávať, triediť a interpretovať informácie
- rozvíjať prácu s on-line zdrojmi - internet, hľadať vhodné obrázky, účelne využívať animácie, tvoriť krátke prezentácie

Naučiť sa učiť (učebná)

- konštruktívne komunikovať a argumentovať, tvorivo aplikovať vedomosti, vedieť hodnotiť ale aj formulovať a objavovať vzájomné vzťahy a príčiny.
- rozvíjať kritické myslenie, hľadať príčiny a argumenty, napr. prečo niektoré látky zosilňujú veľmi, niektoré málo vonkajšie magnetické pole a niektoré ho zoslabujú

Matematická kompetencia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky (prírodovedná)

- funkčne využívať východiskové poznatky, vedomosti a zručnosti v rôznych životných situáciách (kde všade sa stretávame s javom elektromagnetickej indukcie, spoznávať jeho pozitívne ale aj negatívne účinky na živé organizmy a človeka)
- využívať vhodne formulované, úvahové a porovnávacie otázky na pochopenie a upevnenie učiva (napr.:ako ovplyvňuje magnetické pole Zeme život na Zemi? Ľudia nedokážu magnetické pole bezprostredne vnímať, existujú však živočíchy, ktoré to vedia? Vzniká podobné magnetické pole aj na iných planétach, hviezdach či galaxiách?)

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

TEMATICKÝ CELOK: OPTIKA

INOVOVANÉ TÉMY: DRUHY ELEKTROMAGNETICKÉHO ŽIARENIA

- Infračervené
- Ultrafialové
- Röntgénové
- Gama

INOVATÍVNA DIDAKTICKÁ POMÔCKA: nástenný obraz s jednotlivými druhmi žiarenia a ich zdrojmi a účinkami

ROČNÍK: tretí, štvrtý (seminár z fyziky)

SLEDOVANÉ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE (čo chcem žiaka naučiť):

Charakterizovať jednotlivé druhy žiarenia z hľadiska,

- frekvencie, vlnovej dĺžky a energie
- ich účinkov na človeka
- využitia v bežnom živote

Porovnať

- priaznivé a nepriaznivé účinky
- prenikavosť
- spoločné vlastnosti medzi jednotlivými druhmi žiarenia

Vysvetliť

- pojmy frekvencia, vlnová dĺžka a energia žiarenia
- ionizujúce žiarenie, dávka žiarenia,
- rozdiel medzi tvrdým a mäkkým röntgénovým žiarením

Poznať

- druhy ultrafialového žiarenia a ich účinok na človeka
- spôsob ochrany pred týmto žiarením

Diskutovať

- o využití jednotlivých druhoch žiarenia a o tom, ktoré odvetvie využíva všetky druhy žiarenia

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE (čo chcem u žiaka rozvíjať):

Komunikačná

- vedieť argumentovať, prezentovať informácie stručne, jasne, zrozumiteľne.

Digitálna

- vedieť vyhľadávať, triediť, hodnotiť a interpretovať informácie (napr. pri vypracovaní domácej úlohy: vyhľadávanie informácií o využití jednotlivých druhov žiarenia a vedieť vyhodnotiť ich význam pre človeka, o fyzikoch, ktorí sa zaslúžili o objav týchto druhov žiarenia,)
- rozvíjať prácu s internetom, hľadať vhodné obrázky, upravovať ich podľa potreby, tvoriť krátke prezentácie.

Naučiť sa učiť (učebná)

- tvorivo aplikovať vedomosti, t. j. hodnotenie, riešenie situácie, objavovať vzájomné vzťahy a príčiny,
- využívať vhodne formulované, úvahové a porovnávacie otázky na pochopenie a upevnenie učiva.

Matematická kompetencia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky (prírodovedná)

- rozvíjať kritické myslenie

Kognitívne kompetencie a funkčné kompetencie

- čítať s porozumením súvislé texty, rozumieť nákresom, tabuľkám

TEMATICKÝ CELOK: KINEMATIKA

INOVOVANÉ TÉMY: KINEMATIKA HMOTNÉHO BODU - POHYB

- Pohyb - práca s grafmi pri rovnomernom a nerovnomernom pohybe

INOVATÍVNA DIDAKTICKÁ POMOČKA: Interaktívna tabuľa, počítač, vzdelávací portál Planéta vedomostí

POPIS POMÔCKY: tabuľa Aktivstudio Professional

ROČNÍK: prvý, ISCED 3

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

SLEDOVANÉ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE /čo chcem žiaka naučiť/:

Charakterizovať pohyby z hľadiska:

- zmeny rýchlosti
- smeru vektora rýchlosti

Porovnať

- grafy dvoch pohybov ($s = f(t)$)
- pohyby z hľadiska veľkosti rýchlosti

Vysvetliť

- čo vyjadruje znázornený graf
- na základe grafu určiť druh pohybu, ktorým sa teleso pohybuje na jednotlivých úsekoch grafu
- ako možno popísať polohu telesa
- ako určiť rýchlosť telesa z grafu, určiť na ktorých úsekoch sa teleso pohybovalo väčšou rýchlosťou
- výpočet veľkosti dráhy z grafu závislosti rýchlosti od času
- ako určiť polohu telesa v danom momente na základe grafu
- vie rozlíšiť rovnomerný a nerovnomerný pohyb

Poznať

- základné druhy pohybov
- graf závislosti dráhy
- ako vyzerajú grafy v prípade

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE /čo chcem u žiaka rozvíjať/:

Komunikačná

- vedieť argumentovať, prezentovať informácie stručne, jasne, zrozumiteľne
- formulovať fyzikálne úvahy prehľadne a jazykovo správne
- zúčastňovať sa aktívne diskusie k fyzikálnym problémom

Digitálna

- pracovať s osobným počítačom a ďalšími prostriedkami informačných technológií pri riešení úloh s fyzikálnou tematikou
- prostredníctvom internetu vedieť vyhľadávať, triediť, hodnotiť a interpretovať informácie

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

- pracovať s bežným základným a aplikačným programovým vybavením
- uvedomovať si nutnosť posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov a kriticky pristupovať k získaným informáciám

Naučiť sa učiť (učebná)

- tvorivo aplikovať vedomosti, t. j. hodnotenie, riešenie situácie, objavovať vzájomné vzťahy a príčiny
- využívať vhodne formulované, úvahové a porovnávacie otázky na pochopenie a upevnenie učiva
- ovládať rôzne techniky učenia, vedieť si vytvoriť vhodný študijný režim a podmienky

Kompetencia v oblasti prírodovedného myslenia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

- motivovať k celoživotnému vzdelávaniu v prírodovednej oblasti
- orientovať sa v súčasnom fyzikálnom obraze sveta

TEMATICKÝ CELOK: KINEMATIKA

INOVOVANÉ TÉMY: KINEMATIKA HMOTNÉHO BODU

- Skalárne a vektorové fyzikálne veličiny

INOVATÍVNA DIDAKTICKÁ POMOČKA: Interaktívna tabuľa, applety

POPIS POMÔČKY: vector_cs.jar, vektory_en.jar., interaktívna tabuľa Aktivstudio Professional

ROČNÍK: prvý, ISCED 3

SLEDOVANÉ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE /čo chcem žiaka naučiť/:

Charakterizovať:

- vektorovú fyzikálnu veličinu
- skalárnu fyzikálnu veličinu
- rozdiel medzi skalárnymi a vektorovými fyzikálnymi veličinami

Porovnať

Gymnázium Ivana Horvátha
Ivana Horvátha 14
821 03 Bratislava

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

- vlastnosti fyzikálnych veličín a na ich základe ich rozdeliť do skupín

Vysvetliť

- pojem vektorová a skalárna fyzikálna veličina
- vektorový rovnobežník
- ako zložíme viac ako dva vektory
- rozloženie vektora do určených smerov

Poznať

- ako znázorniť vektorovú fyzikálnu veličinu
- rozdiel medzi vektorovými a skalárnymi fyzikálnymi veličinami
- konkrétne skalárne a vektorové fyzikálne veličiny

Vedieť

- na základe získaných vedomostí formulovať jednoduché závery
- využívať prostriedky IKT pri získavaní a sparovaní údajov

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE (čo chcem u žiaka rozvíjať):

Komunikačná

- čítať s porozumením, vedieť počúvať, komunikovať, reagovať k veci, prezentovať informácie stručne, jasne, zrozumiteľne
- spolupracovať pri riešení problémov so spolužiakmi
- vyjadrovať sa a vystupovať v súlade so zásadami kultúry prejavu a správania sa
- efektívne spolupracovať v skupine, uvedomovať si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní cieľov

Digitálna

- vedieť používať dáta a informačné zdroje, vyhľadávať, triediť, hodnotiť a interpretovať informácie
- rozvíjať prácu s on-line zdrojmi – internet, účelne využívať animácie
  - získavať a spracovávať informácie v textovej a grafickej podobe prostredníctvom IKT

Naučiť sa učiť (učebná)

- mať pozitívny vzťah k učeniu
- využívať vhodne formulované, úvahové a porovnávacie otázky na pochopenie a upevnenie učiva
- konštruktívne komunikovať, tvorivo aplikovať vedomosti, vedieť hodnotiť ale aj formulovať a objavovať vzájomné vzťahy a príčiny

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

- uplatňovať pri riešení problémov rôzne metódy myslenia (logické, empirické, matematické)
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich

Kompetencia v oblasti prírodovedného myslenia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

- Vytvárať schopnosť samostatne porozumieť a zrozumiteľne vysvetliť informačný obsah vecných textov
- vytvárať si vlastný úsudok o tých aspektoch prírodovedných poznatkov, ktoré sú dôležité pre život spoločnosti.
- vedieť získavať informácie o prírode a jej zložkách prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v laboratóriu a v prírode

TEMATICKÝ CELOK: ELEKTRINA A MAGNETIZMUS

INOVOVANÉ TÉMY: ELEKTRICKÝ PRÚD V KVAPALINÁCH

- Elektrolýza

INOVATÍVNA DIDAKTICKÁ POMOCKA: prezentácie v Power Pointe, pracovné listy pre žiaka

ROČNÍK: druhý, štvrtý (seminár z fyziky)

SLEDOVANÉ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE CIELE /čo chcem žiaka naučiť/:

Charakterizovať

- podstatu vzniku el. prúdu v kvapalinách
- elektrolyty
- elektrochemický ekvivalent
- elektrolýzu
- galvanické články, akumulátory

Porovnať

- vodivosť kovov a elektrolytov, galvanické články a akumulátory

Vysvetliť

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

- význam vodivosti elektrolytov, praktické využitie elektrolyzy

Poznať

- zákony elektrolyzy, činnosť galvanických článkov, akumulátorov

KĹÚČOVÉ KOMPETENCIE /čo chcem u žiaka rozvíjať/:

Komunikačná

- vedieť argumentovať, prezentovať informácie stručne, jasne, zrozumiteľne

Digitálna

- prostredníctvom internetu vedieť vyhľadávať, triediť, hodnotiť a interpretovať informácie, tvoriť krátke prezentácie, napr. galvanické pokovovanie

Naučiť sa učiť (učebná)

- tvorivo aplikovať vedomosti, t. j. hodnotenie, riešenie situácie, objavovať vzájomné vzťahy a príčiny,
- využívať vhodne formulované, úvahové a porovnávacie otázky na pochopenie a upevnenie učiva.

Kompetencia v oblasti prírodovedného myslenia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

- vedieť interpretovať (vysvetľovať) význam elektrolyzy pre praktický život

Moderné vzdelávanie pre
vedomostnú spoločnosť – projekt je
spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

